

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o „sporočilu komisije svetu in evropskemu parlamentu: pripraviti trajnostni model kmetijstva za evropo na podlagi nove skupne kmetijske politike (skp) — reforma sladkornega sektorja“

COM(2004) 499 final

(2005/C 157/19)

Komisija je 15. julija 2004 v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti sklenila, da od Evropskega ekonomsko-socialnega odbora zahteva mnenje o „Sporočilu Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu: Pripraviti trajnostni model kmetijstva za Evropo na podlagi nove skupne kmetijske politike (SKP) — Reforma sladkornega sektorja“

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, ki je zadolžena za pripravo dela v tej zadevi, je mnenje pripravila 16. novembra 2004 (poročevalec: g. BASTIAN; soporočevalec: g. STRASSER).

Odbor je na 413. plenarnem zasedanju 15. in 16. decembra 2004 (seja z dne 15. decembra 2004) s 137 glasovi za, 21 glasovi proti in 11 vzdržanimi sprejel naslednje mnenje.

1. Uvod

stroškov podaljšanega skladiščenja sladkorja, zmanjšanje kvot za 150.000 ton in obremenitev pridelovalcev sladkorne pese in proizvajalcev sladkorja z vsemi proizvodnimi nadomestili, dodeljenimi kemični industriji.

1.1 Enaindvajset držav Evropske unije proizvaja sladkor iz sladkorne pese. Francoski čezmorski departmaji in Španija v majhni meri proizvajajo trsni sladkor (280.000 ton). Skupna evropska proizvodnja sladkorja na leto niha med 17- in 20-imi milijoni ton za evropsko porabo sladkorja, ki je ocenjena na 16 milijonov ton.

1.5 Komisija je 14. julija 2004 predstavila sporočilo o reformi sladkornega sektorja, ki dopolnjuje evropski trajnostni model kmetijstva [KOM(2004) 499 končna verzija].

1.2 Sladkorno peso, ki je del kolobarjenja, goji 350.000 kmetov na 2,2 milijona hektarjev (malo več kot 6 ha sladkorne pese v povprečju na pridelovalca). Sladkorno peso predelujejo v približno 200-tih tovarnah sladkorja, ki neposredno zaposlujejo skoraj 60.000 delavcev.

1.6 Komisija v tem dokumentu predlaga, da se s 1. julijem 2005 temeljito spremenijo uredba o sladkorju, cene in kvote, in načrtuje, da se v tem primeru leta 2008 izdelajo novi predlogi za kvote in cene. Komisija želi tako sistem sladkorja vključiti v logiko reforme skupne kmetijske politike, narediti evropski trg sladkorja manj privlačen za uvoz, znatno zmanjšati izvoz sladkorja iz kvot z nadomestilom in odpraviti proizvodna nadomestila za sladkor, prodan kemični industriji.

1.3 Evropska unija pridelava tudi 500.000 ton izoglukeze in 250.000 ton inulinovega sirupa, ima pa tudi tovarne za predelavo surovega trsnega sladkorja (katerega večji delež — 1,5 MT — se uvozi iz držav AKP).

1.7 Komisija predlaga združitev kvot A in B v enotno kvoto ter zmanjšanje kvot za sladkor za 1,3 milijona ton in nato za 500.000 dodatnih ton na leto v naslednjih 3 tržnih letih (oziroma skupaj zmanjšanje za 2,8 milijona ton ali 16 %).

1.4 V sektorju sladkorja, izoglukeze in inulinovega sirupa je bil sistem proizvodnih kvot iz Uredbe 178/81 že večkrat podaljšan. Zadnje podaljšanje iz leta 2001 se nanaša na 5 tržnih let, in sicer od 2001/2002 do 2005/2006. Ta uredba s številko 1260/2001 v primerjavi s prejšnjo prinaša nekaj pomembnih sprememb, kot so določitev cen do 30. junija 2006, odprava sistema skladiščenja, odprava financiranja

1.8 Komisija vzporedno s tem zmanjšanjem kvot za sladkor predlaga povečanje kvot za izoglukezo za 100.000 ton na leto v 3 letih (oziroma povečanje za 60 %) in ohranitev kvot za inulin.

1.9 Komisija za zagotovitev prestrukturiranja sladkornega sektorja, ki se ji zdi potrebno, predlaga, da postanejo kvote prosto prenosljive na evropski ravni. Predvideva tudi možnost, da se z državami članicami sofinancira pomoč v višini 250 evrov na tono kvote za sladkor, ki se dodeli proizvajalcem sladkorja, ki jim ne bi uspelo odstopiti kvot in opustiti proizvodnje sladkorja. Namen te pomoči bi bil, da bi zadevni proizvajalci sladkorja lažje izpolnjevali obveznosti na socialnem področju in okoljske sanacije.

1.10 Komisija predlaga, da se sistem pomoči in mehanizem znižanja stopenj, s katerima se zagotavljajo cene s tržnim ravnovesjem in izpolnjevanje obveznosti skupne ureditve trga, zamenja z zasebnim skladiščenjem in obveznim odlogom sladkorja iz kvot.

1.11 V zvezi s cenami Komisija predlaga zamenjavo cene pomoči za sladkor z referenčno ceno, s katero bi se izračunalo minimalno ceno, ki se mora upoštevati pri uvozu iz držav AKP in najmanj razvitih držav ter tudi pri začetku izvajanja ukrepov zasebnega skladiščenja in odloga presežnih količin na naslednje leto. Cene institucionalne podpore bi se znižale v dveh stopnjah. Zato Komisija predlaga referenčno ceno 506 evrov za tono belega sladkorja v tržnih letih 2005/2006 in 2006/2007 ter 421 evrov za tržno leto 2007/2008 v primerjavi s sedanjo ceno pomoči, ki znaša 631,9 evra za tono, in ponderirano tržno ceno A+B, ki jo ocenjuje na 655 evrov.

1.11.1 Hkrati se bo minimalna ponderirana cena sladkorne pese v kvoti A+B, ki sedaj znaša 43,6 evra za tono, znižala na 32,8 evra za tono v tržnih letih 2005/2006 in 2006/2007 (-25 %) in 27,4 evra za tono v letu 2007/2008 (-37 %). Osnovna cena sladkorne pese sedaj znaša 47,67 evra za tono. Odbor se zaveda, da bo znižanje cen v določenih državah članicah večje zaradi razlike med kvotami A in B.

1.11.2 Izgubo dohodka zaradi znižanja ponderirane cene sladkorne pese iz kvot bi morala po mnenju Komisije v višini 60 % nadomestiti neposredna finančna pomoč, ločena od proizvodnje (po predpisih reforme skupne kmetijske politike iz leta 2003).

1.11.3 Komisija ocenjuje proračunski strošek za neposredne finančne pomoči na 895 milijonov evrov za leti 2005/2006 in 2006/2007 ter 1,340 milijarde evrov na leto od leta 2007/2008 naprej.

1.12 Komisija predlaga odpravo sistema proizvodnih nadomestil za kemično in farmacevtsko industrijo, katerima naj se omogoči oskrbo s sladkorjem C, kot to velja za sektor alkohola in kvasovk.

1.13 Komisija glede odnosov z dobavitelji preferenčnega sladkorja iz držav AKP predlaga nadaljevanje „Protokola o sladkorju“ iz držav AKP, za katerega so značilne uvozne kvote, vendar z znižanjem zajamčene cene vzporedno z znižanjem cene sladkorne pese. Da bi državam AKP pomagali pri prilaganju novim razmeram, Komisija predlaga, da se z njimi vzpostavi dialog na podlagi akcijskega načrta, ki bi bil predstavljen pred koncem leta 2004.

1.13.1 Komisija predlaga odpravo pomoči za predelavo sladkorja iz držav AKP in čezmorskih departmajev ter prej ali slej odpraviti pojem „maksimalne potrebe po preskrbi“.

1.14 Za najmanj razvite države Komisija ne predlaga kvantitativnega uravnavanja uvoza. Pri uvoznih cenah sladkorja iz najmanj razvitih držav zahteva upoštevanje minimalne cene za države AKP. Za balkanske države predvideva pogajanje o uvoznih kvoti. Po dogovoru EBA (vse, razen orožja) bo od 2009 naprej dovoljen uvoz sladkorja iz 49 najmanj razvitih držav na evropski trg brez carin in kvot.

2. Splošne ugotovitve

2.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) na podlagi:

- pobude „Vse, razen orožja“ iz leta 2001, namenjene najmanj razvitim državam, katere posledic za sladkor Komisija takrat ni primerno ocenila;
- splošne težnje k čim širšemu odprtju evropskih kmetijskih trgov zaradi pogajanj v Svetovni trgovinski organizaciji;
- groženj, ki pritiskajo na evropski izvoz sladkorja zaradi Panela za sladkor Svetovne trgovinske organizacije in trgovinskih pogajanj v okviru Doha-runde;

— in reforme skupne kmetijske politike

ugotavlja, da je treba spremeniti in prilagoditi skupno ureditev trga za sladkor. Ne gre torej za to, da se ugotovi, ali je reforma potrebna, temveč da se preuči, kakšna reforma je potrebna, v kakšnem obsegu in kdaj naj se začne izvajati.

2.2 Komisija je naklonjena „radikalni preureditvi uredbe o sladkorju“ in svoj predlog utemeljuje tako, da poudarja, da se sedanjemu sistemu očita, **„da ne spodbuja konkurence, da povzroča izkrivljanje trga, da ohranja cene na visoki ravni za potrošnike in uporabnike ter da vpliva na svetovni trg, zlasti na države v razvoju“**. Evropski ekonomsko-socialni odbor obžaluje, da se Komisija opira na to vrsto splošnih kritik, ne da bi si jih prizadevala preveriti z resnimi študijami. Odbor v tem pogledu opozarja na svoje mnenje z dne 30. novembra 2000.

2.3 EESO ugotavlja, da predlog Komisije zelo prehitveva mednarodne roke in spodkopava pooblastilo za pogajanja v Svetovni trgovinski organizaciji, kar je nepredvidno in škodi obrambi zakonitih interesov sladkorne industrije Evropske unije in njenih preferenčnih dobaviteljev. To prehitovanje Komisiji prav tako onemogoča, da bi obravnavala vprašanje sladkorja, proizvedenega izven kvote.

2.4 EESO skrbi učinek predlaganih znižanj cen in kvot na raven proizvodnje sladkorne pese in sladkorja v Evropski uniji, dohodek številnih družinskih kmetijskih gospodarstev, trajnost industrijskih in trgovinskih dejavnosti v sladkornem sektorju, zaposlovanje v sladkorni industriji in kmečkem okolju ter na multifunkcionalnost, zlasti v regijah, ki so v neugodnem položaju ali oddaljene, in tudi v novih državah članicah, kjer so potrebna velika vlaganja v prestrukturiranje. EESO dvomi, da predlogi reforme, ki jih je pripravila Komisija, spoštujejo evropski model kmetijstva, multifunkcionalnost in načelo trajnosti, kot je to soglasno določil Evropski svet v Luxembourgu decembra 1997. Prav tako meni, da so predlogi reforme v nasprotju z libonsko strategijo, ki si med drugim izrecno prizadeva za ustvarjanje delovnih mest.

2.5 EESO od Komisije zahteva, da temeljito in preverljivo preuči, v katerih regijah bosta pridelava sladkorne pese in sladkorna industrija ogroženi ter koliko bo skupaj ogroženih neposrednih in posrednih delovnih mest v kmetijstvu in industriji. Ocena učinka, ki jo je Komisija predstavila lani, namreč ne daje potrebnih informacij.

2.6 EESO ne verjame, da bi lahko svoj cilj dosegla odločitev za reformo, ki jo je sprejela Komisija in ki si z znižanjem cen prizadeva doseči ravnovesje na trgu. Poleg tega ta odločitev ne zagotavlja dolgoročne ohranitve pridelave sladkorne pese in sladkorne industrije v Evropi ter ne izpolnjuje evropskih obveznosti do držav v razvoju, ki so dobaviteljice preferenčnega sladkorja. Ta znižanja bodo namreč uničila številne proizvajalce v evropskih državah in državah v razvoju ter precej oslabilila proizvajalce, ki bodo obstali. Hkrati se bodo ponudili novi deli svetovnega trga v Braziliji, ki bo prav tako lahko od tržnega leta 2008/2009 naprej posredno izvažala nenehno naraščajoče tonaže sladkorja v Evropo z zamenjavami (SWAP) (trikotna trgovina) z najmanj razvitimi državami brez kakršne koli koristi za njihov kmetijski in socialni razvoj.

2.7 EESO meni, da bodo samo nekatere države in predvsem Brazilija imele koristi od takšne reforme skupne ureditve trga za sladkor. S tem v zvezi poudarja, da se proizvodnja sladkorja v Braziliji, ki jo zelo podpirata politika bioetanol in monetarna politika, izvaja v nesprejemljivih socialnih in okoljskih razmerah ter razmerah zemljiškega lastništva, ki pa vendar pojasnjujejo izredno nizke proizvodne stroške v Braziliji in šibkost cen na svetovnem trgu.

2.8 EESO torej ne razume, da Komisija ni ohranila zamisli o pogajanjih o preferenčnih uvoznih kvotah z najmanj razvitimi državami, kot so le-te to zahtevale. To bo omogočilo, da se bolj ciljno zadovoljijo interesi najrevnejših držav v razvoju ter doseže uravnoteženo oskrbo trga in zdržno raven cen v Evropi. EESO opozarja na temeljno protislovje, v katerem je Komisija, ki po eni strani utemeljuje radikalno reformo skupne ureditve trga za sladkor s pobudo „Vse, razen orožja“ in po drugi strani zavrača izpolnitev izrecno izražene želje najmanj razvitih držav, da bi dobile sistem preferenčnih kvot. EESO se zdi nujno določiti kvote za uvoz iz balkanskih držav.

2.9 EESO meni, da predlagana znižanja cen in zmanjšanje kvot zelo presegajo pooblastilo Svetovne trgovinske organizacije in so pomemben korak k popolni liberalizaciji trga sladkorja. To ne more nuditi trajnostnih perspektiv pridelovalcem sladkorne pese, delavcem v sladkornem sektorju in potrošnikom v evropskih državah, čeprav poskuša sporočilo doseči, da bi verjeli nasprotno.

2.10 EESO se ne more strinjati z mnenjem Komisije, po katerem bi moralo precejšnje znižanje cen sladkorja koristiti predvsem potrošnikom. Kot ob preteklih reformah se ta znižanja cen primarne surovine sploh ali nikakor ne bodo uveljavila. To velja predvsem za predelane proizvode, kot so limonade ali sladki izdelki (v Evropi se 75 % sladkorja zaužije v obliki predelanih proizvodov). Ekonomsko-socialni odbor meni, da bi morala Evropska komisija skrbno spremljati učinek reforme na cene dobrin, ki vsebujejo sladkor.

2.11 EESO se strinja s skrbjo držav AKP o negativnem učinku predlogov reform na dohodek in zaposlovanje v gospodarskih sektorjih, ki jih to neposredno zadeva, ter tudi na socialno ravnovesje in razvojne perspektive teh držav.

2.12 EESO se dobro zaveda groženj, ki pritiskajo na evropski izvoz sladkorja. Ne more torej razumeti, da znižanja kvot, ki jih Komisija načrtuje med letoma 2005 in 2009, povzročajo znižanje izvoza z nadomestili, ki je večje, kot je potrebno, ob predpostavki, da bi Evropska unija izgubila Panel, ki jo postavlja ob bok Braziliji, Avstraliji in Tajski. Nasprotno, zdi se mu, da bi si morala Evropska unija s prilagojeno zakonodajo prizadevati za ohranitev izvoznih možnosti, ki jih zahteva in ki so ji priznane v mednarodnih sporazumih, in torej predlagati manjše zmanjšanje kvot.

2.13 Poleg tega meni, da mora Komisija v zameno za pobude na področju izvoza in uvoza, ki povzročajo zmanjšanje tržišč za evropske proizvajalce, predlagati ukrepe, ki bodo zagotovili razvoj nadomestnih tržišč zlasti v sektorju biogoriv.

2.14 EESO na splošno meni, da Komisija ni dobro ocenila učinka svojega predloga, ki povzroča množičen prenos sredstev kmetijskega sektorja (poljedelstva in prvostopenjske predelave) v Evropi in državah v razvoju v velike mednarodne predelovalne in distribucijske družbe in ki hkrati uničuje velik del sladkorne industrije v Evropi in državah AKP v skoraj izključno korist veleposesti, ki obvladujejo brazilsko proizvodnjo sladkorja, največkrat tako, da ne spoštujejo niti temeljnih človekovih pravic do dela (Deklaracija Konference Mednarodne organizacije dela iz leta 1998⁽¹⁾) niti trajnosti (krčenje amazonskega gozda). Meni, da bi moral biti pogoj za dostop na trg Skupnosti izpolnjevanje nekaterih družbenih in okoljskih standardov.

(1) AKP: afriške, karibske in pacifiške države v razvoju, podpisnice Protokola o sladkorju Konvencije iz Cotnouja

3. Posebne ugotovitve

3.1 EESO poudarja, da Uredba 1260/2001, ki jo je Svet sprejel soglasno, velja do 1. julija 2006 in da se je uporabljala kot podlaga za pristopna pogajanja z 10-imi novimi državami članicami. Ne more torej razumeti, da Komisija predlaga predčasno izvedbo reforme 1. julija 2005, če to ni potrebno. Poleg tega so kmetje že organizirali kolobarjenje za tržno leto 2005/2006 in trenutno v nekaterih evropskih državah sadijo jesensko sladkorno peso. Poleg tega bilo od leta 2001 veliko vlaganj v kmetijstvo in industrijo na podlagi izpolnjevanja Uredbe 1260/2001 do konca njene veljavnosti.

3.2 EESO torej zahteva, da se nova uredba o sladkorju uporablja šele po 1. juliju 2006. Drugačno ravnanje bi zadevne poklicne skupine in nove države članice upravičeno razumele kot prekinitev načela zakonitega zaupanja.

3.3 EESO ugotavlja, da predlog Komisije nazadnje pušča odprto nadaljevanje skupne ureditve trga po letu 2008, medtem ko sektor sladkorne pese in sladkorja potrebuje predvidljivost za potrebno prestrukturiranje in naložbe. Od Komisije torej zahteva, da predlaga uredbu, ki bo veljala od 1. julija 2006 do 30. junija 2012, kar se ujema s koncem prenovljene skupne kmetijske politike.

3.4 EESO meni, da Komisija ni utemeljila množičnega znižanja institucionalnih cen (33 % za sladkor in 37 % za sladkorno peso, v dveh fazah). Torej, iz preverljivih izračunov izhaja, da bi znižanje za največ 20 % zadostovalo za reševanje novih pritiskov, ki se jih pričakuje od Svetovne trgovinske organizacije. EESO želi, da Komisija ostane pri tej številki. Poleg tega od Komisije zahteva, da upošteva željo najmanj razvitih držav po pogajanjih o preferenčnih kvotah, saj bi to v prihodnjih letih precej zmanjšalo pritisk na evropski trg sladkorja in najmanj razvitim državam ponudilo zadovoljive izvozne pogoje.

3.5 EESO razkriva šibkost sredstev upravljanja trga, ki jih je Komisija predlagala kot zamenjavo za pomoč. Dejansko se predvideva, da zasebno skladiščenje in obvezen odlog ne bosta mogla zagotoviti, da bo tržna cena upoštevala referenčno ceno.

3.6 EESO beleži predlog Komisije, da se nadomesti del izgub kmetijskih prihodkov s kompenzacijsko pomočjo. Vendar poudarja, da bi manjše znižanje cen ali omejitev znižanja samo v prvi stopnji omogočilo združitve proračunskega prihranka in rasti kompenzacije, ne da bi pri tem presegle višino razpoložljivih finančnih sredstev. Sprašuje se o načinu pravične in praktične razdelitve nacionalnih finančnih sredstev, da bi se prepričal, ali pomoč res doseže kmete, ki se spoprijemajo z znižanjem ali izgubo prihodkov od sladkorne pese. Po zgledu priporočil za mleko v reformi skupne kmetijske politike iz leta 2003 bi bilo treba pri razdelitvi kompenzacijskih pomoči upoštevati referenco, ki je bila kmetu dodeljena v zadnjih dveh letih pred začetkom veljavnosti nove uredbe. EESO vztraja pri nujnosti zagotavljanja trajnosti takšnih pomoči in ohranitve proračuna za sladkor.

3.7 EESO meni, da bi se morala znižanja kvot, če bi se pokazala za potrebna, omejiti zgolj na tisto, kar je nujno, in se v istem obsegu uporabiti za sladkor in njegove konkurente, podvržene sistemu kvot. Povečanje kvote za izoglukoza, ki ga je predlagala Komisija, je v tem pogledu nepravilno, saj Komisija povečuje predlog zmanjšanja kvot za sladkor v škodo pridelovalcev sladkorne pese in sladkorne industrije.

3.7.1 EESO meni, da bi bila lahko odločitev o potrebnem obsegu vsakega morebitnega zmanjšanja kvote sprejeta šele po podrobni študiji, v kateri bi Komisija upoštevala morebitne strukturne primanjkljaje in zastoje v proizvodnji sladkorja iz kvot ter tudi učinke, ki jih bodo sporazumi Svetovne trgovinske organizacije v čakanju in rezultati poziva Panela STO imeli na proizvodnjo sladkorja iz kvot in izven njih ter na tokove trgovanja s sladkorjem med Evropsko unijo in tretjimi državami.

3.7.2 EESO meni, da morajo države članice imeti dovolj manevrskega prostora, da same upravljajo z zmanjševanjem kvot, tako pri sladkorju kot pri sladkorni pesi, upoštevajoč interese vseh zainteresiranih strani, v skladu s kriteriji kot sta pravičnost in družbeno dobro. Zato prosi Komisijo, da poskrbi, da bo ta možnost opredeljena v predlogih reforme ter v zakonskih besedilih.

3.8 Opustitev proizvodnega nadomestila za dobavo sladkorja iz kvot kemični in farmacevtski industriji bi prav tako lahko negativno vplivala na raven kvot za sladkor ter uvedla dejavnik tveganja za prihodnje pogoje preskrbe teh industrij s sladkorjem. EESO torej zahteva, da še naprej veljajo sedanje uredbe.

3.9 EESO meni, da bi prenos kvot, zlasti čezmejnih, lahko preprečil nadaljevanje donosne pridelave sladkorne pese v

številnih regijah, kar bi imelo škodljive gospodarske učinke za družine pridelovalke sladkorne pese in zadevna delovna mesta, negativne ekološke posledice na kolobarjenje in tudi negativne učinke na kmetijske trge nadomestnih kultur. EESO zahteva, da upravljanje kvot ostane pod nadzorom držav članic in da so vse odločitve o prestrukturiranju predhodno predmet dogovora med poklicnimi skupinami.

3.9.1 EESO meni, da bi morala Komisija bolj kot trgovino s kvotami preučiti vzpostavitev evropskega sklada za prestrukturiranje sladkorne industrije, ki bi zlasti ob upoštevanju potreb po preusmeritvi kmetov in delavcev v industriji na začetku uredbe nadomestila kvote, ki so postale razpoložljive po sporazumu med poklicnimi skupinami, tj. med proizvajalcem sladkorja in zadevnimi pridelovalci sladkorne pese, ter za toliko zmanjšala potrebo po zmanjšanju kvot.

4. Sklepi

4.1 EESO sprejema nujnost prilagoditve skupne ureditve trga za sladkor, vendar meni, da gredo predlogi reforme predaleč in da bi njihovo izvajanje močno vplivalo na evropski sladkorni sektor, zlasti na zaposlovanje. Žal ugotavlja, da predlogi niso dovolj utemeljeni in da njihovi učinki niso bili predmet zadostne presoje, ko je bila potrebna.

4.2 Zahteva, da se datum začetka veljavnosti nove uredbe premakne na 1. julij 2006 in da se o tem nemudoma obvesti kmete, da bodo lahko potrdili kolobarjenje v letu 2005.

4.3 Meni, da mora uredba pokrivati najmanj šestletno obdobje, da bi sektorju ponudila zadostno perspektivo.

4.4 Zahteva, da se Unija, kot to želijo najmanj razvite države, pogaja o kvotah za uvoz sladkorja iz najmanj razvitih držav. Vsekakor je treba prepovedati zamenjave ter oblikovati merila socialne in okoljske trajnosti kot tudi prehranske suverenosti, ki jih je treba upoštevati, da se lahko dostopa na trg Skupnosti.

4.5 Zahteva hitro določitev kvot za uvoz iz balkanskih držav.

4.6 Meni, da se mora obseg prilagoditev cen in proizvodnih kvot strogo omejiti na mednarodne obveznosti in uporabiti enako za vsa sladila (sladkor in njegove konkurente, podvržene sistemu kvot). Sladkor je treba v okviru pogajanj razvojne agende iz Dohe obravnavati kot občutljiv izdelek.

4.7 Priporoča ohranitev sistema pomoči kot instrumenta za zagotavljanje cen.

4.8 EESO opominja, da mora cena izdelka (pesa) upoštevati proizvodne stroške, ki jih ima kmet. Seznanjen je s predlogi za delne kompenzacije pridelovalcem za izgube prihodkov zaradi znižanja cene sladkorne pese in zahteva, da se kompenzacija v okviru možnosti poveča. Vztraja pri nujnosti zagotavljanja trajnosti pomoči in ohranitve proračuna za sladkor.

4.9 Zahteva nadaljevanje veljavnih določb za dobavo sladkorja iz kvote kemični in farmacevtski industriji.

4.10 Meni, da se Komisija ne sme izogibati svojim odgovornostim, temveč mora vzpostaviti resničen načrt prestrukturiranja evropske sladkorne industrije, ki spoštuje interese proizvajalcev sladkorja, pridelovalcev sladkorne pese in zadevnih delavcev.

4.11 Komisijo sprašuje o njenih namenih glede proizvodnje sladkorja izven kvot.

V Bruslju, 15. decembra 2004

Predsednica

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Anne-Marie SIGMUND

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu komisije: znanost in tehnologija, ključna pojma za prihodnost Evrope — usmeritve politike za podpiranje raziskovanja v uniji

COM(2004) 353 final

(2005/C 157/20)

Evropska komisija je 17. junija 2004 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o: sporočilu Komisije: Znanost in tehnologija, ključna pojma za prihodnost Evrope — Usmeritve politike za podpiranje raziskovanja v Uniji

Strokovna skupina za notranji trg, proizvodnjo in potrošnjo, ki je bila odgovorna za pripravo dela, je dne 10. novembra 2004 sprejela mnenje. Poročevalec je bil gospod. WOLF.

Odbor je na 413. plenarnem zasedanju 15. in 16. decembra 2004 (seja dne 15. decembra 2004) s 83 glasovi za, 3 proti in 1 vzdržanim sprejel naslednje mnenje:

1. Uvod

1.1 Gospodarska, socialna in kulturna prihodnost Evrope. Razvoj Evrope v prihodnosti in njen položaj v svetovnem sistemu določajo zlasti neizogibna konkurenca na svetovnem trgu s spreminjajočo se industrijo in gospodarska struktura, položaj trga dela in surovin. Pri tem postaja vedno bolj jasno, da so rast, uspeh in gospodarska moč — ter sposobnost za socialne dosežke in kulturni razvoj, ki iz tega izvira — močno odvisni od razpoložljivega znanja in investicij v raziskave ter tehnološki razvoj.

1.2 Svetovna konkurenca. Evropa vsekakor ni v konkurenci le s trenutnimi tradicionalnimi industrijskimi narodi kot so ZDA, Japonska ali Rusija, temveč tudi s hitro razvijajočimi se gospodarskimi silami Kitajsko, Indijo, Južno Korejo itd., torej s celotnim gospodarskim prostorom Jugovzhodne Azije. Od

znanstveno-tehnoloških zmogljivosti pa ni odvisna le narodno-gospodarska konkurenčnost in privlačnost za vlagatelje, znanstvenike in inženirje, temveč tudi kulturno in politično spoštovanje ter vpliv. Zadostne investicije v raziskave in razvoj lahko in hkrati morajo prispevati k zagotavljanju položaja Evrope in trajnostnega razvoja.

1.3 Evropski raziskovalni prostor (ERA) ⁽¹⁾ Na podlagi tega izziva je nastal pojem „evropski raziskovalni prostor“. Po lizbonskih sklepih Sveta, sprejetih marca 2000, je postal ključni pojem in referenčni okvir za raziskovalno politiko Evropske skupnosti, zlasti zaradi znanih zahtevnih ciljev iz Lizbone,

⁽¹⁾ ERA: European Research Area, glej tudi UL C 110, 30.4.2004 (CES 319/2004), in UL C 95 23.4.2003 (CESE 288/2003).